

Uporaba plenilskih pršic na hmelju

Dr. Magda Rak Cizej, Franček Poličnik in Monika Oset Luskar,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Hmeljeva listna pršica (*Tetranychus urticae*) je eden od gospodarsko pomembnih škodljivcev hmelja, s katero se v pridelavi hmelja srečujemo vsako leto. Zaradi spremenjenih klimatskih razmer se je njena populacija zelo povečala, posledično se srečujemo tudi s povečanim številom generacij letno.

Pršica na hmelju povzroča veliko gospodarsko škodo. Če je njen pojav v rastni sezoni zelo zgoden, negativno vpliva na rast in razvoj hmelja, storžki lahko ostanejo zakrneli-nerazviti. Najpogosteje imajo napadeni storžki spremenjeno barvo, ostanejo odprti in posledično iz njih izpada lupulin (alfa-kislina), kar vpliva na nižji pridelek, ki je tudi slabše kvalitete.

V hmeljarstvu se soočamo z velikim pomanjkanjem akaricidnih aktivnih snovi, ki bi uspešno zatirale hmeljevo pršico, pri obstoječih pa opazamo odpornost (rezistenco). Zato že nekaj let iščemo alternativne pripravke za obvladovanje pršice v hmeljarstvu, kot so kakšna močila, pripravki na podlagi rastlinskih izvlečkov, ipd. Vse več je dobrih praks z uporabo biotičnih agensov, kot so plenilske pršice, ki sodijo v skupino makrobiotičnih agensov.

Uporaba plenilskih pršic za zatiranje hmeljeve pršice na hmelju je ena od biotičnih metod, ki se zaradi uspešnosti zmanjševanja populacije hmeljeve pršice vse bolj uveljavlja. V Sloveniji imamo prisotnih precej domorodnih koristnih organizmov. Za zatiranje hmeljeve pršice sta to plenilski pršici *Amblyseius andersoni* in *Neoseiulus californicus*, ki sta tudi tržno dostopni. *Neoseiulus californicus* je zaradi zmožnosti preživetja tudi ob manjšem pojavu hmeljeve pršice precej bolj prilagojena in učinkovita v primerjavi s plenilsko pršico *Amblyseius andersoni*, zato bi bilo najbolje uporabljati kombinacijo obeh.

V letu 2023 smo v rastlinjaku na IHPS pri matičnih rastlinah hmelja in pri pridelavi certificiranih sadik hmelja v okviru EIP projekta EKOHMELJ uporabljali plenilsko pršico *Amblyseius andersoni* (ANDERBAGS, proizvajalca Bioplanet). *Amblyseius andersoni* je plenilec za zatiranje pršic iz družine pršic prelk (Tetranychidae), evropska vrsta, ki je prisotna v različnih habitatih, kjer pa je njena prisotnost običajno zmanjšana zaradi uporabe zaščitnih sredstev. Je polifagni plenilec, ki lahko pleni tudi pršice šiškarice, majhne žuželke in se hrani s cvetnim prahom. Vrsta je primerna za preventivno naselitev. V naravi ta pršica prezimi v diapavzi. Aktivna postane, ko temperature zanesljivo presežejo 8–10°C, aktivna pa ostane tudi pri temperaturah 35–40°C.

Priporočena količina izpusta je približno 10 ali več plenilcev/m². Nanos se večkrat ponavlja, dokler se ne

doseže populacija 30–50 pršic/m². Pripravek je primeren za uporabo v trajnih nasadih (vinska trta, sadno drevje) in številnih drugih kulturah, kot so paradižnik, jajčevci, bučke in okrasne rastline.

Po treh nanosih in sicer v drugi polovici sezone (avgusta in v septembru) smo dobili odlične rezultate. Potrebno je poudariti, da ni šlo zgolj za ozko raziskavo, temveč smo plenilsko pršico uporabljali v vseh plastenjakih in rastlinjakih in tako dobili zelo relevanten podatek. Z uporabo plenilskih pršic bomo nadaljevali tudi v naslednjih letih, in sicer ne le v rastlinjakih, ampak bomo glede na vzpodbudne rezultate v rastlinjakih z njeno uporabo pričeli tudi na prostem, v hmeljiščih.

Nanos plenilske pršice *Amblyseius andersoni* na matične rastline hmelja in sadike hmelja v rastlinjaku (Foto: M. Oset Luskar)

Ko gledamo s srcem (Foto: M. Žolnir)